

Rammeaftale 2015

Styringsaftale 2015

**De 19 kommuner i den midtjyske
region og Region Midtjylland**

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	2
Kapitel 1. Indledning	3
Kapitel 2. Tilbud omfattet af styringsaftalen	4
Kapitel 3. Udviklingen i taksterne	5
Kapitel 4. Prisstrukturen for de omfattede tilbud	7
4.1 Principper for takstfastsættelse	7
4.2 Indhold af taksterne	7
4.3 Forudsætninger der aftales i forbindelse med den årlige rammeaftale	8
Kapitel 5. Oprettelse og lukning af tilbud og pladser	11
5.1 Procedurer for justering af rammeaftalen	11
5.2 Tilpasninger og ændringer i kapaciteten	12
5.3 Udgifter ved oprettelse og lukning af tilbud	12
5.4 Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede institutioner	12
5.5 Ny koordinationsstruktur	13
Kapitel 6. Frister for afregning for brug af tilbud	14
6.1 Betalingsaftale	14
6.2 Ændringer i et aftalt tilbud indgås ligeledes skriftlig	14
6.3 Afregningsproceduren	14
6.4 Opsigelsesvarsel	15
Kapitel 7. Kommunale overtagelser af regionale tilbud	16

Bilag 1. Tilbudsviften – oversigt over alle tilbud omfattet af rammeaftalen inklusiv takster og nøgleoplysninger (november 2014)

Bilag 2. Aftale om omkostningsberegning og betalingsmodeller

Bilag 3. Anvendelse af abonnementsordninger som betalingsmodel

Bilag 4. Oversigt over antal pladser omfattet af rammeaftalen, fordelt på målgruppe og driftsherre (november 2014)

Bilag kan findes på Sekretariat for rammeaftalers hjemmeside:

(www.rammeaftale.midtjylland.dk) samt på kommunernes og region Midtjyllands hjemmesider, hvor også denne publikation kan hentes.

Kapitel 1. Indledning

Styringsaftalen skal lægge rammerne for kapacitets- og prisudviklingen i det kommende år for de omfattede tilbud i regionen. Formålet med styringsaftalen er, at øge bevidstheden om og stillingtagen til de styringsmæssige konsekvenser af, at kommunerne på det specialiserede socialområde er afhængige af at købe og sælge pladser på tværs af kommunegrænserne. Det medfører et behov for at koordinere rammerne for dette køb og salg på tværs af kommunegrænser på en anden måde, end det har været tilfældet i det hidtidige rammeaftalekoncept. Der stilles i regelgrundlaget krav om, at styringsaftalen indeholder:

- Angivelse af, hvilke konkrete tilbud der er omfattet af styringsaftalen
- Aftaler om udviklingen i taksterne for tilbud omfattet af aftalen
- Aftaler om prisstrukturen for de omfattede tilbud
- Aftaler om oprettelse og lukning af tilbud og pladser
- Aftaler om principper for evt. indregning af driftsherrens udgifter ved oprettelse og lukning af tilbud aftalt i rammeaftaleregion
- Aftaler om frister for afregning for brug af tilbud
- Tilkendegivelse fra kommunalbestyrelserne om overtagelse af regionale tilbud og fastlæggelse af, i hvilket omfang overtagne tilbud skal stå til rådighed for de øvrige kommuner

Tilbud på socialområdet finansieres fuldt ud af kommunerne, bortset fra visse særlige administrative opgaver omkring rammeaftalen og de specialrådgivningsydelser, hvorom der indgås kontrakt med VISO.

Kommunerne har ansvaret for, at der er det nødvendige antal pladser til rådighed enten i form af kommunens egne tilbud eller ved køb af pladser i private tilbud, tilbud i de fem regioner eller tilbud i andre kommuner. Dog har regionerne leverandørpligt på en række fastlagte områder.

Kapitel 2. Tilbud omfattet af styringsaftalen

Ifølge bekendtgørelsen om rammeaftaler er det indenfor fastsatte rammer op til kommunerne i fællesskab at fastlægge præcis hvilke tilbud, der er omfattet af rammeaftalen (styringsaftalen).

Det er besluttet at specialiserede sociale tilbud hvor mere end 5 % af pladserne anvendes af andre kommuner end driftsherren er en del af rammeaftalen. De enkelte tilbud der er omfattet af rammeaftalen kan ses i bilag 1. Driftsherrerne opfordres til, at lade takstberegningsprincipperne være gældende for alle tilbud.

Tabel 2.1. Oversigt over antal pladser

2015	
Børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne	Dagpladser Døgnplasser
Sikrede institutioner for børn og unge	Åbne dagpladser Åbne døgnplasser Sikrede pladser
Voksne med sindslidelse	Dagpladser Døgnplasser
Voksne fysisk handicappede inkl. senhjerneskedede	Dagpladser Døgnplasser
Personer med psykisk handicap inkl. autister	Dagpladser Døgnplasser
Dagtilbud – beskyttet beskæftigelse ¹⁾	Samlet antal pladser
Personer med kommunikationshandicap	Dagpladser
Kvindekrisecentre	Samlet antal pladser
Forsorgshjem	Dagpladser Døgnplasser
Stofmisbrugsområdet ²⁾	Dagpladser Døgnplasser

Note 1: Pladsantallet til beskyttet beskæftigelse vedrører kun de pladser, der er placeret på de kommunale revalideringsinstitutioner. Målgruppen (voksne handicappede, sindslidende mv.) er ikke på forhånd angivet. Det skyldes, at revalideringsinstitutionernes øvrige virksomhed ikke er omfattet af rammeaftalen. Øvrige pladser til beskyttet beskæftigelse indgår i de øvrige dagtilbud uden yderligere specifikation. Note 2: Tilbuddene efter sundhedslovgivningen er ikke omfattet af rammeaftalen. Oversigten henfører kun til stofmisbrugsbehandling efter serviceloven.

Kapitel 3. Udviklingen i taksterne

Driftsudgifterne skal for den enkelte driftsherres samlede tilbud holdes inden for den almindelige pris- og lønfremskrivning fra KL.

Hvis der i Lov og Cirkulære program indgår ændringer der gør det dyrere/billigere at drive tilbud, får det den konsekvens i forhold til aftalen om takstudvikling at driftsherre skal reducere/øge det som kommunerne ellers bliver kompenseret for via DUT midlerne for ændringer i Lov og Cirkulære programmet. Ved store ændringer kan det have en betydelig konsekvens som eksempelvis besparelser for driftsherre. Følgende procedure er derfor aftalt:

Hvert år når Lov og Cirkulæreprogrammet offentliggøres kan der herudfra konstateres om der er forhold der påvirker omkostningerne ved at drive tilbud. Ud fra disse forhold estimerer sekretariatet for rammeaftaler en procent som DASSOS (Den Administrative Styregruppe for Social- Og Specialundervisningsområdet) sammen med Lov og Cirkulæreprogram orienteres om på sit møde i august, således DASSOS kan beslutte om der skal reguleres herfor i den aftalte takstudvikling.

Taksterne beregnes normalt som et gennemsnit for den ydelsespakke, der gælder for takstgruppen. Denne standardtakst kan imidlertid i helt særlige tilfælde erstattes af individuelt beregnede takster. Dette kan ske i form af tillægstakser, procentregulering af standardtaksten eller som helt individuelt beregnede projekttakster.

For at kunne følge udviklingen i tillægstakster og indskrivninger til mere end 100 % takst, skal hver kommune én gang årligt indsende opgørelser af alle tilbud, hvor der er aftalt betaling udover den almindelige takst. Den enkelte kommune vil modtage en anmodning, når opgørelsen indkaldes.

Der skal sikres et konstruktivt samarbejde om at skabe en effektiv opfølgning på rammeaftalens intentioner i forhold til de praktiske, realøkonomiske, faglige og socialretlige konsekvenser.

Der er enighed om:

- At der fortsat skal være fokus på udviklingen af omkostningseffektive løsninger/tilbud, som er fagligt og kvalitativt i orden. Dette kan ske ved sammenlægning og omlægning af tilbud, udvikling af nye og anderledes tilbud, kortere opholdstider, fokus på effekt af indsatsen og serviceniveau.
- At der fortsat skal arbejdes på at finde nye måder at styre udgiftsudviklingen på bl.a. gennem øget fokus på visitationen og den fælles metodeudvikling, da det må forventes, at de samlede kommunale udgifter fortsat vil være under pres.

- At indførelse af differentierede takster for de enkelte tilbud fortsættes med henblik på at sikre større gennemsigtighed mellem ydelse og takst.
- At overheadprocenten i takstberegningen er maksimale procenter, dvs. driftsherrerne bl.a. kan reducere administrationsomkostningerne fra det nuværende niveau på 6,1 %.
- At indgå i dialog med de private driftsherrer/tilbud om fortsat udvikling af mere omkostningseffektive løsninger/tilbud, som er fagligt og kvalitativt i orden. Herunder at de private driftsherrer/tilbud reducerer deres udgifter og dermed taksterne svarende til de offentlige driftsherrers reduktion gennem de senere år.

Kapitel 4. Prisstrukturen for de omfattede tilbud

4.1 Principper for takstfastsættelse

Ved fastsættelse af takster for regionale og kommunale tilbud anvendes følgende overordnede principper:

- **Incitament til effektiv drift**
Udbyderen skal have incitament til at sikre en løbende økonomisk effektiv drift, herunder at der sker den nødvendige tilpasning af kapaciteten. Efterspørgeren skal have incitament til at indgå i dialog med udbyderen om væsentlige ændringer i efterspørgslen.
- **Taksterne skal være retvisende**
Sammenlignelige tilbud skal kunne sammenlignes på priserne. Administrationen af takstsystemet skal være enkel, men samtidig give mulighed for den nødvendige differentiering. Takstsystemet skal være gennemsigtigt.
- **Budgetsikkerhed for kommunerne og Region Midtjylland**
Budgetterne skal være realistiske i forhold til de faktiske omkostninger. Løbende dialog og tilpasning af kapaciteten sikrer, at risiko for uforudsete udsving i økonomien dækkes ind.
- **Udviklingstiltag**
Det enkelte kommunale eller regionale tilbud skal sikres muligheden for løbende udvikling. Omkostningerne indregnes i taksten. Omfanget af udviklingstiltag fastsættes i den årlige styringsaftale, jf. kapitel 4.3.
- **Samme regler for alle udbydere af tilbud**
For at sikre ensartede konkurrencevilkår gælder de samme regler for omkostningsberegninger for alle udbydere inden for rammeaftalens område. Der er enighed om, at taksterne betragtes som endelige, og at efterregulering skal begrænses i størst mulig omfang. Undtagelser fra denne aftale om at taksterne er endelige fremgår af kapitel 6 i bilag 2.

4.2 Indhold af taksterne

Taksterne skal indeholde alle omkostninger, der kan henføres til et tilbud. Taksterne skal blandt andet rumme tilbuddenes driftsomkostninger, udviklingsomkostninger, henførbare administrationsudgifter, udgifter ved ubenyttede pladser, pladser til akutte tilbud og eventuelt beredskab som led i at undgå ventelister.

Endvidere skal taksterne indeholde udgifter til afskrivning og forrentning af driftsherrens bygninger, grunde samt inventar og driftsmidler, der ikke kan afskrives straks. Hvis tilbuddet holder til i lejede lokaler, indregnes de faktiske udgifter til husleje. Desuden indregnes udgifter til opsparet tjenestemandspension i driftsåret. Endelig skal der indregnes

en regulering af over- eller underskud fra tidligere år, hvis over-/underskuddet er på mere end +/- 5 %.

Kommunerne i regionen og Region Midtjylland har indgået aftale om omkostnings- og beregningsmodeller på social- og specialundervisningsområdet. Aftalen fremgår af bilag 2 og giver en mere detaljeret beskrivelse af grundlaget for beregningen af de årlige takster for de tilbud, der indgår i rammeaftalen.

4.3 Forudsætninger der aftales i forbindelse med den årlige rammeaftale

I forbindelse med den årlige rammeaftale, er der aftalt visse generelle forudsætninger for beregningen af taksterne.

Det er aftalt, at følgende procentsatser skal benyttes i takstberegningen for de enkelte tilbud:

	Procentsats
Administration	6,1
Opsparing til pensionsomkostning for tjenestemænd	30,0
Forrentning af grunde, bygninger og inventar (Nationalbankens diskonto 1. maj året før budgetåret plus 1 procent)	1,00

Kommunerne og Region Midtjylland har aftalt, at procenten for "Administration" er en maksimal procent. En nærmere beskrivelse af takstberegningen, og herunder også mulighederne for at fravige procentsatserne, findes i bilag 2 til styringsaftalen.

Belægningsprocent: Det er aftalt, at følgende belægningsprocenter skal benyttes for alle tilbud, hvor der afregnes efter antal dag- eller døgnpladser:

	Belægningsprocent
Børn og Unge området	98 %
Voksenområdet (ekskl. forsorgshjem og kvindekrisecentre)	100 %

Anvendelsen af ovenstående belægningsprocenter er nærmere beskrevet i bilag 2, hvor det også er beskrevet, hvordan belægningsforudsætninger for forsorgshjem og kvindekrisecentre beregnes. Ligeledes findes der undtagelser for akut-tilbud og for nyetablerede tilbud.

Varslingsfristerne for udskrivning fra dag- og døgntilbud er løbende måned + 1 måned, forudsat pladsen ikke sælges til anden side, og at leverandøren fortsat har omkostninger til pladsen i hele perioden. Takstgruppen har udarbejdet en vejledning omkring opsigelsesvarslet som kan findes på Socialportalen (www.socialportalen.viborg.dk).

Visitations- og betalingsaftale: For at sikre fleksibilitet og dokumentation ved køb af pladser mellem myndigheder, skal der indgås en skriftlig visitations- og betalingsaftale mellem køber og sælger.

Handlekommunen har ansvaret for visitationen/re-visitationen. Driftsherren udarbejder og sender betalingsaftale til godkendelse i handlekommune.

I tilfælde af re-visitatie og deraf større ændringer i betalingen, forpligter den enkelte handlekommune sig til at inddrage betalingskommunen.¹

Takstgrupper: Taksterne er beregnet ud fra en gennemsnitlig ydelsespakke, defineret via en servicedeklaration eller anden indholdsbeskrivelse. Dog kan der som en del af den årlige fastsættelse af takster indberettes flere takstgrupper (Differentierede takster) med hver sin servicedeklaration eller indholdsbeskrivelse i samme tilbud. Det skal ske indenfor en uændret samlet ramme for det enkelte tilbud.

Når der anvendes differentierede takster skal der på Tilbudsportalen findes en ydelsesbeskrivelse, hvoraf det konkret fremgår, hvordan ydelserne adskiller sig i de niveauer, som anvendes som differentierede takstgrupper. Det skal være tydeligt, f.eks. med angivelse af forskelle i timetal, hvordan der anvendes forskellige ressourcer på de forskellige niveauer. Driftsherren skal desuden tilstræbe at de ressourcer, der anvendes i det enkelte tilbud, også reelt svarer til de ydelsesniveauer (differentierede takstgrupper), som borgerne er visiteret til.

I helt særlige tilfælde kan taksterne erstattes af individuelt beregnede takster. Dette kan ske i form af tillæg for ydelser, som ligger udover ydelsespakken, eller i form af en aftalt procentvis regulering af taksten, eller som en helt individuelt aftalt takst (projekttakst).

Der er enighed imellem kommunerne og regionen om, at begrænse anvendelsen af tillægstakster, procentreguleringer og projekttakster mest muligt. For at kunne følge udviklingen skal det indskræpes, at uanset om der anvendes en standardtakst, en differentieret takstgruppe, en standardtakst med tillæg, en procentreguleret standardtakst eller en projekttakst, så skal pladserne og de fulde omkostninger og takstelementer indberettes i den årlige opgørelse af over- og underskud.

Abonnementsaftaler: Der er mulighed for, at køber og sælger kan indgå abonnementsaftaler på en række særlige områder. I forhold til behandling af misbrugere er der ligeledes behov for en særlig håndtering af takstberegningen. Principperne for indgåelse af abonnementsordninger og takststrukturer for misbrugsbehandling er nærmere beskrevet i bilag 3.

Regulering af over-/underskud²: Det er et lovkrav, at regionernes og kommunernes over- og underskud efterreguleres i taksterne to år efter. Der er enighed om, at efterre-

¹ Lovgivning har med virkning fra 2010 skabt sammenhæng mellem visitationskompetence og finansieringsansvar på det specialiserede socialområde, hvor disse måtte være delt mellem handle- og betalingskommune. Udgangspunktet er, at den kommune, der betaler, samtidig har visitationskompetencen.

² Reglerne beskrevet her følger bekendtgørelsen om omkostningsbaserede takster for kommunale tilbud som er gældende i 2014. Der forventes at træde en ny bekendtgørelse i kraft med virkning pr. 1. januar 2015, som forventes at ændre på reglerne for opgørelse af over-/underskud.

gulering af takster så vidt muligt bør undgås, og at de enkelte tilbud bør have incitament til at sikre en så effektiv drift, som overhovedet muligt. Det aftales derfor, at et årligt over- eller underskud på +/- 5 % ikke efterreguleres i taksten to år efter, idet det antages at over- eller underskud af denne størrelsesorden er et led i almindelig rationel driftsvaretagelse. Den del af et over- eller underskud, som ikke indregnes i taksten 2 år efter (fordi det er mindre end 5 %), skal i stedet indgå i opgørelsen af over- og underskud i det følgende driftsår.

Er der tilbud, hvor over- eller underskud er større end +/- 5 %, udlignes den andel af over- eller underskud, som ligger ud over +/- 5 %, på tværs af tilbuddene indenfor samme udligningsgruppe. Udligningsgrupperne er defineret i styringsaftalens bilag 2.

Kommunerne kan efter behov vælge en mere detaljeret inddeling, for at tage hensyn til kommunens organisering og politisk vedtagne bevillingsniveauer. Retningslinjerne for regulering af over-/underskud er nærmere beskrevet i bilag 2. Desuden henvises til "Vejledning til regulering af over-/underskud" som findes på www.socialportalen.viborg.dk.

Kapitel 5. Oprettelse og lukning af tilbud og pladser

5.1 Procedurer for justering af rammeaftalen

Der er en vis grad af rummelighed i rammeaftalen. Driftsherren har mulighed for at foretage justeringer på tilbudsniveau, idet der påhviler en forpligtigelse til at tilpasse kapaciteten.

Driftsherrens forpligtigelse til at tilpasse kapaciteten er vigtig, og er en central forudsætning for at drive tilbuddene økonomisk effektivt. Den løbende tilpasning er afgørende for at undgå tomme pladser (og høje priser) og for få pladser (og venteliste).

Den enkelte kommune og Region Midtjylland har dermed pligt til, via løbende justeringer, at udnytte ressourcerne optimalt. Tidlig orientering og dialog med de berørte parter er i den forbindelse afgørende - inden godkendelse i DASSOS.

Der er mellem kommuner og Region Midtjylland enighed om behovet for løbende opfølgning og justering af kapaciteten i takt med ændrede behov. For at sikre den mest optimale kapacitet, er samarbejdsparterne enige om, at der gennem faglig dialog og behovsvurdering, kan foregå en løbende planlægning for en række målgrupper. Som følge heraf kan det blive nødvendigt at udarbejde tillæg til rammeaftalen.

Foretager en kommune større ændringer i form af oprettelse af et nyt tilbud, skal de øvrige kommuner og Region Midtjylland orienteres så tidligt som muligt – og senest når beslutningen er truffet. 'Fair play' er i den forbindelse centralt, hvorfor der lægges vægt på drøftelser mellem parterne så tidligt som muligt i processen.

Da alle regionale tilbud drives efter aftale med kommunalbestyrelserne i regionen, jf. Servicelovens § 5, kræver det godkendelse af kommunerne, hvis Region Midtjylland finder behov for oprettelse af nye tilbud eller ændringer i de eksisterende tilbud. Når en kommunalbestyrelse overtager et tilbud fra regionen, overføres leverandørforpligtelsen, og tilbuddet skal som hidtil indgå i rammeaftalen.

Er der behov for større ændringer - eksempelvis nedlæggelse af et tilbud - behandles emnet i DASSOS inden den endelige beslutning i driftskommunen. Også her er tidlig dialog med de berørte parter af central betydning.

For at undgå prisglidninger kan der ikke ske ændringer af taksten i aftaleperioden som følge af evt. kapacitetsændringer. Der henvises til styringsaftalens bilag 2, kapitel 6 for regler om ændring af takster.

5.2 Tilpasninger og ændringer i kapaciteten

Som led i udarbejdelsen af styringsaftalen har kommunerne indsendt en kommunal indberetning til Sekretariat for rammeaftaler, hvori det forventede behov for tilbud i 2015 præsenteres.

De kommunale indberetninger viser, at kommunerne, med enkelte undtagelser, forventer uændret forbrug i 2015. På den baggrund er det besluttet, at den kapacitet, der blev stillet til rådighed for kommunerne i regionen i 2014, overordnet set videreføres til 2015 med visse justeringer.

Når der er konkrete forslag til justeringer på en institution, er der gode erfaringer med at driftsherren mødes med de aktuelle betalingskommuner til fastlæggelse af målgruppe, antal pladser og serviceniveau, inden der træffes endelig beslutning.

5.3 Udgifter ved oprettelse og lukning af tilbud

Ved oprettelse og lukning af et tilbud er det driftsherren, der alene er ansvarlig for eventuelle uforudsete problemstillinger, herunder eventuelle økonomiske problemstillinger. Der kan således ikke foretages efterregulering af taksten eller på anden måde foretages restafregning til betalingskommunerne. Der kan heller ikke på anden måde sendes restafregning til betalingskommunerne, og eventuelle over-/underskud kan ikke indregnes i andre tilbud i udligningsgruppen.

Ved sammenlægning/opsplitning af tilbud skal over-/underskud følge med til det/de nye tilbud. I fordelingen tages hensyn til de konkrete forhold i omlægningen. Eksempelvis kan over-/underskud overføres forholdsmæssigt til to eller flere tilbud, som det oprindelige tilbud opsplittes i, idet der tages hensyn til, hvordan borgerne fra det oprindelige tilbud fordeler sig på de nye tilbud/afdelinger.

5.4 Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede institutioner

Kommunalbestyrelserne skal i dialog med regionsrådene sikre tværregional koordination af de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud samt de sikrede institutioner. Der er på den baggrund nedsat et kommunalt koordinationsforum bestående af repræsentanter fra de administrative styregrupper på det specialiserede socialområde i hvert af de fem kommunekontaktråd. Koordinationsforummet er ansvarlig for at udarbejde forslag til landsdækkende koordination af de berørte områder, som indgår i de enkelte rammeaftaler. For yderligere information vedr. lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede institutioner henvises til kapitel 5.2 samt bilag 3 i Udviklingsstrategi 2015.

5.5 Ny koordinationsstruktur

I forbindelse med evalueringen af kommunalreformen er der indgået en politisk aftale mellem alle partier i Folketinget om, at der skal etableres en national koordinationsstruktur, som skal udvikles og varetages af Socialstyrelsen.

Koordinationsstrukturen skal dække det mest specialiserede socialområde og specialundervisningsområde. Socialstyrelsen skal overvåge udviklingen i målgrupper, tilbud og indsatser samt indsamle og formidle viden om effekt af indsatserne på det mest specialiserede socialområde og på området for den mest specialiserede specialundervisning. Målet er, at den mest specialiserede viden er tilgængelig og tilbuddene udvikles dynamisk i takt med, at behovene ændrer sig. Målet er derved at forhindre en uhensigtsmæssig af-specialisering af specialundervisningsområdet og det specialiserede socialområdet.

Omdrejningspunktet for den nationale koordinationsstruktur vil være en dialogbaseret samarbejdsmodel med kommunerne. Modellen skal styrke overvågningen og udviklingen af de højt specialiserede social- og specialundervisningstilbud. Dette skal ske i samarbejde med kommuner, regionerne, KL og andre relevante interessenter. Den dialogbaserede samarbejdsmodel vil benytte sig af det etablerede KKR samarbejde, herunder arbejdet i de administrative styregrupper.

Kapitel 6. Frister for afregning for brug af tilbud

6.1 Betalingsaftale

For at sikre fleksibilitet og dokumentation ved køb af pladser mellem myndigheder skal der indgås en skriftlig visitations og betalingsaftale mellem køber og sælger. På sigt skal der etableres en elektronisk løsning, som indebærer, at denne procedure ikke kræver ekstra ressourcer.

I tilfælde af revisitation og deraf følgende ændringer i ydelsen, bør den enkelte handlekommune inddrage betalingskommunen.

Betalingsaftalen skal indeholde alle nødvendige detailoplysninger til brug for afregningen. Der lægges vægt på, at betalingsaftalen tilpasses således at den kan anvendes ved indberetning til det eller de afregningssystemer kommunen og Regionen anvender. Betalingsaftalen skal således som minimum omfatte:

- Borgers navn og cpr.-nr.
- Information om hvem der er handlekommune samt hvem der er betalingskommune,
- Information om hvem der er leverandør,
- Oversigt over de enkelte ydelser, herunder bevillingsparagraf, der indgår i tilbudet,
- Bevillingsomfanget for de enkelte ydelser,
- Startdato og priser for de enkelte ydelser,
- Opsigelsesvarsel.

Der skal ikke indgås betalingsaftale omkring den takst (blandt driftsherrerne kaldet grundtakst), der skal betales af kommunerne ved anbringelse efter magtanvendelsesbekendtgørelsens (BEK nr. 18 af 15/01/2013) § 40 (de objektive pladser).

6.2 Ændringer i et aftalt tilbud indgås ligeledes skriftlig

Betalingsaftalen indgås mellem handlekommunen og driftsherren. I de tilfælde der er anden betalingskommune skal denne myndighed afregne efter den indgåede betalingsaftale.

Takstgruppen har udarbejdet en beskrivelse af processen i forbindelse med indgåelse af matchnings- og betalingsaftaler, herunder også principper for ind- og udskrivning. Beskrivelserne heraf findes på Socialportalen og viser der sig behov for afdækning af nye problemstillinger opdateres materialet løbende (www.socialportalen.viborg.dk under punktet "Til sagsbehandlere").

6.3 Afregningsproceduren

Driftsherren sender månedlige afregninger til betalingskommunerne. Fristen for betaling fastsættes til minimum 14 dage.

Med hensyn til abonnementsordninger kan driftsherren sende halvårlige afregninger til betalingskommunerne. Objektivt finansierede pladser afregnes a conto først på året, grundtaksten afregnes månedligt efter konkret forbrug.

Betalingskommunen kan ikke regulere i den fremsendte regning. Regningen betales uanset enighed om regningens størrelse eller øvrige betalingsforhold. Er der uenighed om regning meddeles dette driftsherren, hvorefter det er driftsherren, der skal foretage de nødvendige berigtigelser i den kommende afregning i fald indsigelsen er berettiget. Fejlagtigt betalte beløb refunderes altså efterfølgende. Dette princip er nødvendigt, hvis afregningssystemerne skal fungere effektivt.

6.4 Opsigelsesvarsel

Opsigelsesvarslet er løbende måned plus én måned, dette gælder også ved dødsfald, idet dødsfald i sig selv sidestilles med en opsigelse. Betaling i opsigelsesperioden forudsætter at leverandøren har sædvanlige omkostninger forbundet med pladsen og at pladsen ikke kan disponeres til anden side.

Opsigelsesvarslet er ikke gældende ved anbringelser efter magtanvendelsesbekendtgørelsens (BEK nr. 18 af 15/01/2013) § 40 (de objektive pladser). Det skyldes, at der kan være tale om korte ophold, hvor opholdstiden meget sjældent kendes, da den kan afgøres af domstolene.

Takstgruppen har udarbejdet "Retningslinjer for opsigelsesvarsel" som kan findes på hjemmesiden www.Rammeaftale.midtjylland.dk.

Kapitel 7. Kommunale overtagelser af regionale tilbud³

Tidligere har kommunalbestyrelsen en gang om året kunne overtage regionale sociale tilbud, der er beliggende i kommunen. Fremover begrænses dette tidsmæssigt, så kommunalbestyrelserne kun har mulighed for at overtage tilbud hvert fjerde år, det vil sige én gang i hver valgperiode. Det skal øge regionernes muligheder for langsigtet planlægning af drift og udvikling.

Overtagelse af et tilbud skal fortsat drøftes i forbindelse med de årlige rammeaftaler og overtagne tilbud skal fortsat stå til rådighed for de øvrige kommuner i det omfang, det fastlægges i rammeaftalen. Senest den 1. januar i valgperiodens 3. år skal en kommunalbestyrelse have meddelt regionen, såfremt den ønsker at overtage et regionalt tilbud. Overtagelsen skal senest være gennemført den 1. januar i valgperiodens 4. år.

Da lovændringen træder i kraft i midten af det første år i en ny valgperiode (1. juli 2014), vil det ikke være muligt med en fire års "fredningsperiode" første gang efter lovens ikrafttræden. Det vil betyde, at den første "fredningsperiode" kun bliver på 1½ år regnet for lovens ikrafttræden, idet en kommunalbestyrelse senest skal give besked til en region den 1. januar 2016 om, at den ønsker at overtage et regionalt tilbud.

Procedure for kommunale overtagelser

Såfremt en kommune ønsker at vurdere mulighederne for at overtage tilbud fra Region Midtjylland, rettes der henvendelse til Regionen, der er behjælpelig med de nødvendige data. Kontaktudvalget har godkendt proceduren for overdragelsesprocessen på deres møde den 17. april 2008. Kommunerne og Region Midtjylland er enige om, at tidlig dialog med relevante parter er et centralt redskab i den forbindelse

Det er den enkelte kommunalbestyrelse, der beslutter, om den vil ændre ejerskabet af det enkelte tilbud.

Såfremt Kontaktudvalget ikke har behandlet overtagelsen inden beslutningen er truffet, sker der en efterfølgende orientering udvalget med henblik på justering af rammeaftalen.

³ Dette kapitel bygger på lovforlag, og forudsætter derfor at forslaget vedtages.

Styringsaftale 2015

Bilag 2

Aftale om omkostningsberegning og betalingsmodeller på social- og specialundervisningsområdet mellem kommunerne i regionen og Region Midtjylland.

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse.....	2
1. Indledning.....	3
2. Lovgrundlag	4
3. Elementerne ved beregning af omkostninger, der indgår i taksterne	5
3.1 Hovedskitse til en takstberegningsmodel	5
3.2 Tilbuddets nettobudget.....	6
3.3 Særlige puljer vedrørende tilbuddenes driftsudgifter/driftsindtægter	7
3.4 Kapitalomkostninger	8
3.5 Tillæg for tjenestemandspensioner.....	8
3.6 Tillæg for administrative fællesudgifter (indirekte udgifter)	9
3.6.1 Tillæg for administrative fællesudgifter i Regionen	10
3.6.2 Tillæg for administrative fællesudgifter i kommunen.....	10
4. Betalingsmodeller.....	11
4.1 Traditionel takstbetaling	11
4.2 Særlige problemstillinger omkring forsorgshjem og krisecentre	12
4.3 Særlige problemstillinger omkring ambulante ydelser og rådgivningsydelser på kommunikationsområdet, misbrugsområdet og rådgivningsydelser	12
4.4 Prisfastsættelse af tillægsydelser m.v.	12
5. Regulering for over- eller underskud.....	15
6. Ændring af taksterne i løbet af et regnskabsår	17

1. Indledning

Kommunerne har myndighedsansvaret og ansvaret for finansieringen på social- og specialundervisningsområdet. Dvs. at kommunerne har ansvaret for, at der er det nødvendige antal tilbud til stede enten i form af kommunens egne tilbud eller ved køb af pladser i private tilbud, regionale tilbud eller tilbud i andre kommuner.

Regionerne har forsyningspligt overfor kommunerne på en række fastlagte områder. Regionsrådets forpligtelse fastlægges i rammeaftalen. Tilbud med regionalt leverandøransvar, som er overtaget af beliggenhedskommunen, indgår i rammeaftalen.

De regionale omkostninger på social- og specialundervisningsområdet finansieres fuldt ud af kommunerne, bortset fra visse særlige administrative opgaver og specialrådgivningsydelser, som regionen og VISO har indgået kontrakt om.

Styringsaftalen skal indeholde specificerede takster for kommunernes køb af pladser og individuelle ydelser i tilknytning hertil samt takster for specialrådgivningsydelser.

Denne aftale fastsætter principper for omkostningsberegninger og betalingsmodeller på social- og specialundervisningsområdet, som er omfattet af rammeaftalen. Der er enighed om, at alle udbydere på aftaleområdet anvender det samme regelsæt for omkostningsberegninger og betalingsmodeller. Det er herudover aftalt med kommunerne, at taksterne for en række andre fortrinsvis kommunalt drevne tilbud også kan indgå i den oversigt over takster m.v., der udgør styringsaftalens bilag 1. Det fremgår af bilaget, hvilke tilbud der er omfattet af rammeaftalen og hvilke tilbud, der derudover indgår i bilaget.

Kommunerne og Region Midtjylland har besluttet, at specialiserede sociale tilbud hvor mere end 5 % af pladserne anvendes af andre kommuner end driftsherren er en del af rammeaftalen. De enkelte tilbud der er omfattet af rammeaftalen kan ses i bilag 1. Driftsherrerne opfordres til, at lade takstberegningsprincipperne være gældende for alle tilbud.

De 5 % er oprindelig opgjort pr 1. maj 2011. For at opnå stabilitet i hvilke tilbud der det ene år er med og det andet år ikke er med, skal de 5 % ikke opgøres hvert år, men blot ses som en generel retningslinje. De tilbud der i 2014 er med i rammeaftalen, er som udgangspunkt også med i 2015. Ændringer foretages hvis den enkelte driftsherre afgør at der er sket væsentlige ændringer i forhold til 5 % grænsen, både hvad angår tilbud uden for og inden for rammeaftalen.

Takster indberettes til sekretariat for rammeaftaler jf. Socialportalen. Ved indberetning og opgørelse af takster samt over/underskud skal Excelmodel stillet til rådighed af sekretariat for rammeaftaler benyttes, se www.rammeaftale.midtjylland.dk

2. Lovgrundlag

Denne aftale om omkostningsberegninger og betalingsmodeller omfatter de love og tilbud der er nævnt i udviklingsstrategiens tabel 3.1¹.

Efter serviceloven er udgangspunktet for den kommunale finansiering takstbetaling for den enkelte plads. Ud over basistaksten skal der kunne differentieres i forhold til specielle behov. Taksterne beregnes på basis af omkostningsprincippet.

Lovgrundlaget for takstberegningerne er:

- Socialministeriets bekendtgørelse nr. 1021 af 20. august 2013 om rammeaftaler mv. på det sociale område og på det almene ældreboligområde. (Ophævet 16. marts 2011, ikke erstattet af ny vejledning)
- Socialministeriets bekendtgørelse nr. 475 af 8. maj 2013 om Tilbudsportalen mv.
- Socialministeriets bekendtgørelse nr. 683 af 20. juni 2007 om omkostningsbaserede takster for kommunale tilbud. (Erstattes af ny bekendtgørelse, formentlig i efteråret 2014)
- Indenrigs- og Sundhedsministeriets budget- og regnskabssystem for henholdsvis regioner og kommuner.

Idet indholdet af den nye bekendtgørelse endnu ikke er kendt, kan den konkrete udformning have betydning for ovenstående.

I Socialministeriets bekendtgørelse nr. 683 af 20. juni 2007 anføres, at taksten skal fastsættes for det enkelte tilbud eller for typen af tilbud, endvidere at et tilbud som er sammenfattet af flere tilbud efter lov om social service, skal hvert enkelt tilbud takstfastsættes. Takstberegningen skal ske med udgangspunkt i alle tilbuddets gennemsnitlig, langsigtede omkostninger.

Taksten omfatter således de direkte og indirekte driftsomkostninger, herunder bygnings- og lokaleomkostninger, forrentning af kapital og udviklingsomkostninger, akutpladser, tommepladser, almindelig indtægter og beboernes betaling for ydelsen, der afregnes med tilbuddet. Udgifter til tilsyn indgår i tilbuddenes direkte driftsomkostninger, enten via betaling til Socialtilsyn Midt / Nord eller i form af driftsherrens egne omkostninger til tilsyn, som medregnes i tilbuddets budget.

Herudover er det i Region Midtjylland også aftalt at omkostninger til dokumentation af kvalitet indgår i taksten.

KL og Amsrådsforeningen har i oktober 2005 udsendt en fælles vejledning om omkostningsberegning og betalingsmodeller på social- og specialundervisningsområdet, se www.rammeaftale.midtjylland.dk.

Kommunerne i Region Midtjylland og Region Nordjylland var enige om at denne vejledning dannede grundlag for nærværende aftale.

Når bekendtgørelse nr. 683 erstattes af en ny vil den være gældende fra 1. januar 2015. For at styringsaftalen kan være i overensstemmelse med den nye bekendtgørelse vil styringsaftalen blive ændret i henhold hertil. Desuden er det besluttet på DASSOS møde den 27. maj 2014 at der når den nye bekendtgørelse foreligger, skal tages fat på arbejdet med at skabe et mere gennemslagskraftigt takstsystem i Midtjylland.

¹ Det præciseres desuden at tilbud efter folkeskolelovens § 20 stk. 2, ikke er omfattet af rammeaftalen, og derfor skal stå således i takstfilen.

3. Elementerne ved beregning af omkostninger, der indgår i taksterne

Taksterne for de sociale tilbud og tilbud om specialundervisning beregnes ud fra det omkostningsbaserede budgetsystem. Udgangspunktet for det omkostningsbaserede budgetsystem er, at der foretages en periodisering af omkostningerne til det forventede forbrugstidspunkt. Dette betyder blandt andet, at der indregnes afskrivning og forrentning af foretagne investeringer i taksterne.

Region Midtjylland og den enkelte kommune i Region Midtjylland vedtager en regnskabspraksis for social- og specialundervisningsområdet. Den vedtagne regnskabspraksis lægges til grund for den enkelte driftsherres takstberegning.

I det følgende beskrives elementerne ved beregning af omkostninger, der indgår i taksterne. Det beskrives, hvilke forudsætninger, der er lagt til grund for takstberegningen for 2015, samt hvilke forudsætninger, der skal tilpasses regionens henholdsvis den enkelte kommunes regnskabspraksis.

3.1 Hovedskitse til en takstberegningsmodel

Oversigten nedenfor viser de enkelte elementer, der indgår ved beregningen af omkostninger, der indgår i beregningerne for taksterne.

Navn på tilbud/institution (afgrænset som en selvstændig budgetenhed)	
A. Tilbuddets nettobudget	Hele driftsbudgettet inklusive huslejeudgifter ved lejemål fordeles på takstgrupper. Herunder også udgifter til tilsyn.
B. Tillæg for evt. centrale driftsrammer	Alle fælles centrale driftsrammer, der vedrører driften på flere tilbud/institutioner, som udmøntes løbende (f.eks. lønpuljer, puljer til vedligeholdelse).
C. Tillæg for kapitalomkostninger	Afskrivning og forrentning af grunde, bygninger og inventar, som forventes registreret i balancen ved driftsårets start.
D. Tillæg for udgifter til tjenestemandspensioner	Forventede hensættelser til tjenstemands-pension, der optjenes i driftsåret
E. Tillæg for de administrative fællesudgifter.	Direkte og indirekte administrative udgifter, der afholdes på Region Midtjyllands hovedkonto 4 og for kommunerne hovedkonto 6, indregnes som en fast procent af summen af A + B + C + D.
Samlet nettoomkostning	Summen af ovenstående fordeles på takstgrupper for det enkelte tilbud.
Regulering af over- eller underskud i de foregående års takster	Eventuelle over- eller underskud i et drifts år på mere end 5 % indregnes i taksterne 2 år efter.

I forbindelse med de årlige rammeaftaler indgås aftale om:

- Fastsættelse af tillæggene for punkt G.
- Tillæg for kapitalomkostninger for den enkelte driftsherre. Det vejledende niveau for afskrivningsperioden fastsættes til 30 år for bygninger, mens der er kortere afskrivningsperioder for driftsmidler og inventar. Forrentningen er fastsat til diskontoen² + 1 % - point.

² Diskontoen gældende 1. maj i året forud for budgettet.

Hensættelsen til tjenestemandspension er fastsat til 30 %.

De ovenstående procentsatser findes i styringsaftalens kapitel 4.3.

I det følgende beskrives de enkelte elementer i modellen.

3.2 Tilbuddets nettobudget

Direkte henførbare udgifter og indtægter defineres som de udgifter og indtægter, der er budgetteret på det enkelte tilbud. I budgettet indgår følgende omkostningstyper:

- Lønudgifter: bruttoløn med fradrag for refusion vedr. sygdom, barsel og lignende (inklusive udgifter til vikarbureau eller lignende).
- Udvikling: uddannelse af personale, køb af eksterne serviceydelser.
- Udgifter til anskaffelser, varekøb, almindelig vedligehold, kontorhold mv.
- Husleje, hvis der er tale om lejemål samt udgifter til el, vand og vedligeholdelse.
- Indtægter: beboerbetaling for servicepakker og salg af ydelser, der vedrører beboeraktiviteter. (Vedrørende tab på egenbetaling se nedenfor)
- Visse udgifter til befordring. (se nedenfor)
- Udgifter til tilsyn efter lov om Socialtilsyn.³

I det omfang et tilbuds omkostninger er fælles med andre adskilte tilbud foretages en konkret fordeling. Den skønnede fordeling skal være tilgængelig. Der kan f.eks. være tale om flere tilbud, der har fælles ledelse. Her foretages en skønsmæssig fordeling mellem tilbuddene. Tillægsydelser indgår ikke i tilbuddets budget, idet der er tale om tillægsydelser, der aftales konkret med de kommuner, der bestiller det samlede tilbud. Tillægsydelser kan f.eks. være ledsagerordning, ekstra pædagogisk støtte, rådgivningsydelser, jf. afsnit 4.4 Prisfastsættelse af tillægsydelser m.v.

Egenbetaling for midlertidige ophold efter §§ 107, 109 og 110.

Opkrævningen af beboerens egenbetaling for kost og logi på forsorgstilbud, kvindekrisecentre og midlertidige boformer forudsætter i henhold til lovgivningen, at den kommune, der har myndighedsansvaret i forhold til borgerens forsørgelse, træffer afgørelse om, hvorvidt borgeren har mulighed for og pligt til at betale for den fulde udgift. Derfor skal følgende proces følges:

- Driftsherren fastsætter den betaling, der generelt er gældende for ophold i botilbudet. Betalingen gælder kost og logi, herunder el og varme samt evt. andre ydelser som f.eks. vask. Betalingen kan fastsættes som et samlet beløb pr. døgn, eller under hensyn til de ydelser, der modtages, så borgeren evt. kan fravælge måltider eller andre ydelser.
- Når en borger optages på et forsorgstilbud eller et kvindekrisecenter, retter botilbudet henvendelse til den kommune, der har myndighedsansvar i forhold til borgerens forsørgelse. Myndighedskommunen vurderer borgerens mulighed for at betale den fastsatte opholdsbetaling. Ved optagelse i midlertidige boformer efter § 107 foretager myndighedskommunen denne vurdering i forbindelse med visitationen til tilbuddet. I vurderingen indgår dels om borgeren har en indtægtsgrundlag, der er tilstrækkelig til at borgeren har et rimeligt rådighedsbeløb, samt om borgeren evt. bevarer egen bolig under opholdet. Myndighedskommunen træffer på baggrund af denne vurdering afgørelse om egenbetalingens størrelse for den pågældende borger.
- Herefter er det botilbudet, der opkræver egenbetalingen hos borgeren.
- Hvis borgeren ikke betaler den fastlagte egenbetaling, opkræver tilbuddet i stedet beløbet hos den kommune, der har myndighedsansvaret i forhold til borgerens forsørgelse. Myndighedskommunen betaler på borgerens vegne, og opkræver herefter beløbet hos

³ Udgifter til socialtilsyn indgår i tilbuddets netto budget, enten i form af takster for socialtilsyn, eller som en udgift til driftsherrens eget tilsyn.

borgeren. Dermed bliver opkrævningen i sidste ende myndighedens ansvar, idet det er myndighedskommunen, der har de fornødne retsmidler til at foretage indkrævning evt. ved at modregne i kontanthjælp eller pension.

- For botilbuddet kan der opstå en difference imellem den budgetterede indtægt og den faktiske indtægt, hvis det viser sig, at flere beboere end forventet får nedsat egenbetalingen. Denne difference kan ikke opkræves som efterregning til betalingskommunen, men må i stedet indgå i over-/underskudsopgørelsen for tilbuddet.

Vedrørende befordring

Takstgruppen har forespurgt Velfærdsministeriet, om en række befordringsudgifter kan indregnes som en del af taksten for tilbuddet. Ministeriet tilkendegiver, at der ikke er fastsat detaljerede regler for, hvorvidt befordring kan indregnes som en del af takstgrundlaget i et socialt tilbud, men vurderer at befordringen ved dagtilbud ikke kan indgå som en del af taksterne. Desuden er det Velfærdsministeriets vurdering, at befordring ikke kan betragtes som en integreret del af tilbud efter servicelovens §§ 103 og 104, idet befordring er rettet mod den enkelte visiterede borger.

Befordring til børn, unge og voksne i dagtilbud skal ikke indregnes som en del af taksten. Befordring for specialbørnehaver under Serviceloven § 32, er undtaget herfra, da befordringen her kan være en del af taksten.

Tillæg for tilsyn

Udgifter til Socialtilsyn Midt konteres som en direkte udgift på tilbuddet, for Silkeborg Kommunes vedkommende og for visse af Region Midtjyllands tilbud er det udgifter til Socialtilsyn Nord.

Også, for tilbud, hvor driftsherren selv fører tilsyn, skal omkostningerne ved tilsynet indregnes i taksterne. Beregningerne baseres på en opgørelse over personaleforbrug ved løsning af opgaven, tillagt omkostninger ved kørsel, kurser og lignende. Herudover beregnes en standard for omkostninger til husleje, IT mv.

Udgifter vedr. tilsyn skal konteres på omkostningsstedet eller en central pulje, som indgår i budgettet og dermed i taksterne. Der beregnes således ikke længere et særligt overhead til tilsynet.

3.3 Særlige puljer vedrørende tilbuddenes driftsudgifter/driftsindtægter

Det kan være hensigtsmæssigt, at visse direkte henførbare udgifter og indtægter styres i fælles puljer, som i budgetåret kan udmøntes til de enkelte tilbud. Der kan f.eks. være tale om:

- Pulje til vikarbudget i forbindelse med sygdom, barsel mv.
- Pulje til kurser, kompetenceudvikling og lignende.
- Puljer til vedligehold.
- Indtægter fra satspuljer.

Opbygning af puljer til fælles formål kan give en mere hensigtsmæssig ressourceudnyttelse enten på grund af størrelsen af det enkelte tilbud eller på grund af et ujævnt udgiftsbehov fra år til år. Fælles puljer fordeles mellem tilbuddene efter bruttobudgetandele.

Regionen må i henhold til Indenrigs- og Sundhedsministeriets Budget- og regnskabsvejledning ikke overføre over- eller underskud fra en overordnet målgruppe til en anden målgruppe. Derfor skal puljer til direkte henførbare udgifter og indtægter styres inden for de enkelte opgaveområder. I denne aftale sondres mellem følgende 7 overordnede målgrupper:

- Specialundervisning/kommunikation,
- Sociale tilbud til børn og unge med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne samt sikrede institutioner,

- Sociale tilbud til voksne med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne samt personer med særlige sociale problemer.
- Sociale tilbud til personer med sindslidelse.
- Forsorgshjem
- Kvindekrisecentre
- Misbrugere

3.4 Kapitalomkostninger

Hvis driftsherren ejer bygninger og grund indgår de årlige omkostninger ikke i det traditionelle udgifts- og indtægtsbudget. Der er tale om afskrivning og forrentning af kapitalapparatet (aktiverne). Afskrivning og forrentning af aktiverne indregnes altid fuldt ud, og uafhængig af finansieringsformen, som kan være internt kasselån, intern opsparing eller optagelse af almindelig lån. For kommunerne kan aktiverne endvidere være finansieret via skattebetaling.

Aktiverne udgør typisk værdien af grund, bygninger og visse driftsmidler og inventar.

Inventar og driftsmidler forudsættes enten afholdt indenfor driftsbudgettets ramme eller af særligt afsatte puljebeløb til inventar og driftsmidler.

Afskrivningen foretages lineært over afskrivningsperioden. Der foretages ikke afskrivning på grunde, der således i beregningsteknisk henseende er at betragte som afdragsfrie lån.

Det er den enkelte kommunalbestyrelse og regionsrådet, der skal fastsætte principperne for anvendt regnskabspraksis med hensyn til:

- Fastsættelse af afskrivningsperioder for aktiverne,
- Fastsættelse af restlevetid for modtagne aktiver,
- Retningslinjer for værdiansættelsen ved større om- og tilbygninger, renoveringsarbejder mv., herunder muligheden for at revurdere kapitalværdien.

Forrentning af aktiverne beregnes ud fra markedsrenten, defineret som diskontoen plus 1 % pr. 1. maj i året forud for takståret. Den gældende procentsats for driftsåret findes i styringsaftalens kapitel 4.3.

Forrentningen indregnes med forrentningsprocenten af anlæggets bogførte værdi ved årets begyndelse. Ved takstberegningen vil foregående års regnskabsmæssige værdi i praksis blive lagt til grund (1. januar 2014 for takstberegningen for 2015).

Forrentningen indregnes direkte i takstberegningen for det tilbud, forrentningen vedrører.

Forrentningen tilgår den myndighed (Region eller kommune) der står som ejer af de anlæg, der indgår i forrentningen uanset om forrentningen modsvares af betalte renteudgifter.

Region Midtjyllands omkostninger til forrentning af anlæg under udførelse medtages i takstberegningen.

3.5 Tillæg for tjenestemandspensioner

Der benyttes en hensættelsesprocent til tjenestemandspension på 30,0 %, som er gældende for alle driftsherrer.

Omkostninger til dækning af tjenestemandspensioner skal finansieres via takstopkrævninger på de enkelte tilbud. Dog skal tjenestemænd, der tidligere har haft ansættelse i Staten (reglementsansatte), ikke indgå i takstberegningen, idet pensionen til disse udredes af Staten.

Århus og Skanderborg Kommuner samt Region Midtjylland har beregnet deres hensættelsesprocent ud fra nedenstående forudsætninger. Ved beregningerne er der fundet et fælles vægget gennemsnit på 30,0 %.

Forudsætninger for aktuarmæssig beregning:

1. Det forudsættes, at der allerede er foretaget en fuld afdækning af pensionsforpligtelser for tidligere år. Der skal således ikke indregnes en regulering mhp. korrektion af en for høj eller for lav hensættelse i de tidligere år. Kun den ekstra pensionsoptjening, der sker i løbet af året skal vurderes i beregningen.
2. Tjenestemænd, der tidligere har haft ansættelse i Staten (reglementsansatte), skal ikke indgå i beregningerne, idet pensionen til disse udredes af Staten.
3. Det forudsættes, at pensionsalderen er 62 år.
4. Ved beregning af tjenestemændenes forventede levealder skal der anvendes Danmarks Statistik's seneste opgjorte middellevetid, idet der tages højde for den fremtidige forøgelse i middellevetiden. Der tages hensyn til køn og alder. Desuden kan der tages højde for dokumenterede forskelle imellem tjenestemænds levealder og befolkningens generelle levealder. Dokumentation skal vedlægges.
5. I beregningen forudsættes en realrente på 2 % p.a. Hvis det af beregningstekniske årsager er nødvendigt at anvende en anden sats for realrenten, skal aktuaren skønsmæssigt korrigere opgørelsen, så der tages højde herfor.
6. Der skal i beregningen tages højde for, at tjenestemænd der har haft nedsat tjenestetid indgår tilsvarende nedsat i pensionsalder.
7. Øvrige forhold medtages i beregningen i overensstemmelse med pensionsregulativet af 2008.

Der foretages ingen efterregulering for til- og afgang af tjenestemænd i løbet af året.

3.6 Tillæg for administrative fællesudgifter (indirekte udgifter)

De administrative udgifter og indtægter defineres som udgifter, der er budgetteret på konto 6 for det kommunale budget og regnskab og fælles administrative konti på konto 2 og konto 4 for regionerne.

Der er tale om udgifter og indtægter, som typisk ikke henføres og bogføres direkte på den enkelte institution. Der er dog ikke nogen fast defineret grænse mellem udgifter og indtægter, der afholdes på administrative konti og driftskonti.

I de særlige tilfælde, hvor et tilbud har udgifter til opgaver, der sædvanligvis er henført til administration foretages en forholdsmæssig korrektion af procentsatsen. Der kan f.eks. være tale om tilbud, der har egen lønadministration, bogholderi eller lignende.

Derimod skal øvrige direkte og indirekte administrative omkostninger indregnes i taksten. Der kan f.eks. være tale om udgifter til administrativ ledelse, planlægning og budgetlægning, økonomistyring, regnskabsudarbejdelse, løn- og personaleadministration, IT-administration og fælles IT systemer (f.eks. økonomisystem, lønsystem mv.), politiske organer mv.

Tillæg for administrative nettoudgifter indregnes som en fast procent af summen af tilbuddets nettodriftsbudget (inklusiv udgifter til tilsyn), andel af centrale fælles puljer vedrørende flere tilbuds drift, kapitalomkostninger, udgifter til opsparet tjenestemandspension, andel af udgifter til udvikling og dokumentation.

I de administrative fælles udgifter indgår også udviklingsomkostninger og tillæg for dokumentation. Disse opgøres ikke separat, men defineres således:

Tillæg for udviklingsomkostninger

Udviklingsomkostninger, der ikke er direkte henført til det enkelte tilbud, indregnes som en fast procent af summen af tilbuddets nettodriftsbudget, særlige puljer vedrørende tilbuddenes driftsudgifter/driftsindtægter, kapitalomkostninger og udgifter til opsparet tjenestemandspension.

Tillæg for dokumentation

Udgifter til dokumentation af kvalitet m.m. herunder bruger- og pårørendeundersøgelser indregnes i taksterne.

Tillæg for dokumentation indregnes som en fast procent af summen af tilbuddets nettodriftsbudget, andel af særlige puljer vedrørende tilbuddenes driftsudgifter/driftsindtægter, kapitalomkostninger og udgifter til opsparet tjenestemandspension.

3.6.1 Tillæg for administrative fællesudgifter i Regionen

I henhold til lov om regionernes finansiering og Indenrigs- og Socialministeriets bekendtgørelser skal regionen fordele de administrative udgifter og indtægter på regionens tre opgaveområder: Sundhedsområdet, social- og specialundervisningsområdet samt regional udvikling. Der udarbejdes fordelingsnøgler for generelle og indirekte administrative fællesudgifter for regionen. Den udarbejdede fordelingsnøgle godkendes i Regionsrådet og er genstand for løbende revision. I forbindelse med udarbejdelse af regnskabet for regionerne skal de faktiske administrative omkostninger fordeles efter den aftalte fordelingsnøgle på opgaveområder.

3.6.2 Tillæg for administrative fællesudgifter i kommunen

Kommunerne fordeler sædvanligvis ikke administrative (hovedkonto 6) fællesudgifter ved kommunens ledelse, ejendomsomkostninger IT m.v. til driftsområderne. De samlede fællesudgifter kan derfor ikke umiddelbart udledes af kommunernes bogføring på samme måde som i Regionen.

Den enkelte kommune kan vælge at anvende den aftalte overhead jf. styringsaftalen kapitel 4.3, eller en der er mindre end denne.

Kommunerne modtager bloktilskud til dækning af særlige administrative opgaver. Opgaverne omfatter blandt andet:

- Bearbejdning af kommunernes årlige redegørelser, udarbejdelse af forslag til rammeaftaler samt opfølgning herpå,
- Koordinerende opgaver i forhold til de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud,

Udgifterne til disse særlige administrative opgaver skal ikke medtages i beregningen af takster.

4. Betalingsmodeller

Betalingsmodeller angiver de konkrete måder, hvor der afregnes for konkrete ydelser på et tilbud.

Der opereres med følgende betalingsmodeller:

- Traditionel takstbetaling.
- Afregning for tillægsydelser.
- Abonnements- eller kontraktbetaling.

Herudover knytter der sig særlige problemstillinger til beregningen af takster for krisecentre og forsorgshjem samt vedrørende almene ældreboliger.

Det er en forudsætning for betalinger mellem to myndigheder, at der indgås en skriftlig betalingsaftale, som indeholder en stillingtagen til basistakster og tillægsydelser.

4.1 Traditionel takstbetaling

Den traditionelle takstbetaling udgør en basistakst for et tilbud opgjort enten som en døgn-takst eller dagtakst. Ved beregningen af taksten for tilbuddet anvendes beregningsgrundlaget, jf. takstbilaget til styringsaftalen samt den aftalte belægningsprocent.

Belægningsprocenter bør fastsættes ud fra ønsket om, at driftsherren skal have kraftig incitament til at tilpasse kapaciteten ved faldende efterspørgsel. Det er imidlertid også vigtigt, at også efterspørgeren indgår i dialog med driftsherren, hvis der planlægges en større omlægning af efterspørgslen.

Belægningsprocenten aftales årligt ved udarbejdelse af rammeaftalerne. Der kan således aftales forskellige belægningsprocenter for de enkelte områder. De aftalte belægningsprocenter for driftsåret fremgår af styringsaftalens kapitel 4.3.

Belægningsprocenterne omfatter ikke forsorgshjem og krisecentre, jf. nedenstående afsnit 4.2.

Aftale om lavere belægningsprocent: I visse tilfælde er der en særlig usikkerhed omkring belægningsprocenten, hvorfor der kan aftales afvigelser fra ovenstående belægningsprocenter. Ved igangsætning af nye tilbud kan der være en særlig risiko. Det samme gælder for tilbud, som fungerer som akut-tilbud. Der kan her aftales en lavere belægningsprocent.

Abonnementsbetaling: Tilbud/ydelser hvor der kræves en fast kapacitet, men hvor efterspørgslen i sagens natur kan svinge en del, kan der aftales en abonnementsbetaling, jf. afsnit 4.3.

Basistaksten beregnes som:

- **Tilbuddets samlede nettoomkostninger/(den forudsatte belægningsprocent for tilbuddet * normerede pladser)/365.**
- **Eksempel:** tilbuddet har samlede nettoomkostninger på 95 mio. kr., 100 normerede døgnpladser og en forudsat belægningsprocent på 98. **Taksten kan beregnes til 95 mio. kr. $/(0,98 \cdot 100) / 365 = 2.656$ kr. pr. døgn.**

Hvis en borger ikke udnytter et tilbud fuldt ud, eller har behov for ekstra støtte, kan der aftales en procentvis indskrivning. Hvis en borger f.eks. udnytter et dagtilbud 3 ud af 5 åbningsdage, kan indskrivningen aftales til 60 % af den fulde basistakst. Differentieret indskrivningsprocent bør dog kun anvendes i helt særlige tilfælde.

4.2 Særlige problemstillinger omkring forsorgshjem og krisecentre

Forsorgshjem og krisecentre har boformer, der skal kunne modtage brugerne akut. I henhold til serviceloven har forstanderen ret til at optage personer i boformerne, og brugerne har ret til at henvende sig af egen drift. Der skal reelt være pladser til rådighed, når brugere henvender sig akut.

Herudover er der tekniske problemer omkring fastsættelse af belægningsprocenten, idet det ikke er alle brugere der har et cpr-nummer eller ønsker at oplyse dette. Endvidere er det ikke alle brugere, der har en handlekommune (f.eks. udlændinge).

Det er overvejet, om der skal fastsættes en form for abonnementsbetaling for forsorgshjem og krisecentre. Abonnementsbetalingen virker som en aftalt udgiftsfordeling mellem brugerkommunerne. Dette vil dog medføre andre problemstillinger. For det første er der mange brugere fra kommuner i andre regioner, som vanskeligt kan indregnes i abonnementsbetalingen. For det andet er der store variationer i den enkelte kommunes forbrug fra år til år, som vanskeliggør en objektiv fordelingsnøgle ved fastsættelse af abonnementet (befolkningstal er næppe anvendelig, da langt de fleste brugere kommer fra kommuner med større byer). For det tredje viser erfaringerne, at belægningen er rimelig stabil fra år til år.

Derfor fastsættes belægningsprocenten som gennemsnittet af belægningsprocenten for det enkelte tilbud to og tre år forud for beregningsåret. Ved takstberegningen for 2015 er det således gennemsnittet for belægningsprocenten for 2012 og 2013. Det er dog aftalt, at denne ikke kan overstige 100 %.

Erfaringsmæssigt er det meget få brugere, der ikke ønsker at oplyse cpr-nummer til brug for administrationen og afregningen med betalingskommunen. Hvis en bruger ønsker at forblive anonym, kan der fremsendes en anonym regning til betalingskommunen under forudsætning af, at revisionen påtegner regnskabet.

Takstgruppen følger udviklingen i ovennævnte forudsætninger for at vurdere behovet for justeringer af regelsættet.

4.3 Særlige problemstillinger omkring ambulante ydelser og rådgivningsydelser på kommunikationsområdet, misbrugsområdet og rådgivningsydelser

Der er mulighed for at køber og sælger kan indgå abonnementsaftaler på en række særlige områder. Formålet er at sikre en rationel økonomisk drift og samtidig fastholde et ønske om at fastholde en bestemt kapacitet og fagligt beredskab af hensyn til den enkelte kommunes forsynings sikkerhed.

For specialrådgivning, kommunikationsområdet, hjælpemidler samt ambulante behandling af misbrugere er der ikke samme mulighed for at opgøre budget og forbrug i antal pladser og fastsatte takster. Der er typisk tale om mange forskellige typer af ydelser, og hvor omfanget af indsatsen varierer betydeligt fra sag til sag. Betalingen kan her tilrettelægges hensigtsmæssigt i abonnementsordninger. Abonnementsordninger indgås skriftligt mellem den enkelte driftsherre og køberen af ydelserne.

4.4 Prisfastsættelse af tillægsydelser m.v.

Taksterne beregnes normalt som et gennemsnit for den ydelsespakke, der gælder for takstgruppen. Denne standardtakst kan imidlertid i helt særlige tilfælde erstattes af individuelt beregnede takster. Dette kan ske i form af tillægstakster, procentregulering af standardtaksten eller som helt individuelt beregnede projekttakster.

Takstgruppen følger udviklingen i anvendelse af tillægsydelser.

Tillægstakster: Tilbuddenes basisydelser vil typisk dække brugerens behov, men der kan være brug for at tilrettelægge en mere individuel og differentieret indsats. Hvis der således er tale om ledsagerordning, ekstra pædagogisk støtte, ekstra fysioterapi eller ergoterapi eller eventuelt særlige rådgivningsydelser, som ikke er en del af ydelsespakken i takstgruppen, kan der opkræves en tillægstakst.

Opkrævning af tillægstakst forudsætter, at udgifterne til den pågældende ledsagerordning, ekstra pædagogisk støtte, ekstra fysioterapi eller ergoterapi ikke er indeholdt i tilbuddenes almindelige budget, men kun kan leveres ved anskaffelse af ekstra personale mv.

Der beregnes faste timetakster for disse tillægsydelser, som baseres på de direkte omkostninger samt andele af de indirekte omkostninger. Endvidere fastsættes timetaksten ud fra forudsætninger om Bruger Tids Procent (BTP-tiden). Omfanget af indsatsen aftales individuelt mellem den myndighed, der leverer ydelsen og handlekommunen.

Rådgivningsydelser vil i mindre omfang indgå i den almindelige takst i forbindelse med ind- og udskrivning. Der foretages særskilt omkostningsberegning for rådgivningsydelser af mere generel karakter.

Rådgivningsydelser kan afregnes efter timetakster. Imidlertid kan det være hensigtsmæssig, at omkostningerne til rådgivningsydelser afregnes som en kontraktsum eller abonnementsydelse. Der kan f.eks. være tale om kontraktydelser til VISO eller abonnementsydelser som småbørnsrådgivningen. Der anvendes tilsvarende beregningsmodel for fastsættelse af takster i kommunale bofællesskaber, der ikke er omfattet af rammeaftalen.

Det er aftalt, at der skal udvises tilbageholdenhed med tillægsydelser. Der er udarbejdet et notat - Vejledende priser på tillægsydelser indeholdt i Rammeaftale 2015 - med vejledende priser for tillægsydelser. Notatet kan findes på Sekretariat for rammeaftalers hjemmeside under takster 2015; www.rammeaftale.midtjylland.dk.

I den årlige opgørelse af om der er over- eller underskud på taksterne skal indtægterne fra tillægstakster oplyses særskilt.

Procentvis regulering af standardtaksten: I stedet for at afregne de aftalte ekstraydelser som tillægstakst, kan det aftales at der anvendes en procentvis regulering af standardtaksten. Det skal imidlertid understreges, at der alene er tale om en anden afregningsform. Ligesom for tillægsydelser er det en forudsætning, at den ekstra betaling udover standardtaksten dækker nogle konkrete aftalte ekstraydelser, som ikke er en del af ydelsespakken i takstgruppen.

I beregningen af, hvilken procentregulering, der anvendes skal man være opmærksom på, at driftsherrens omkostninger til bygningsdrift, administration, udvikling osv. allerede er dækket af standardtaksten. Derfor er hele taktindtægten udover de 100 % til dækning af de direkte driftsomkostninger i tillægsydelserne.

I den årlige opgørelse af om der er over- eller underskud på taksterne, skal det oplyses særskilt i hvor stort omfang, der er anvendt procentvis regulering af taksten.

Projekttakster: I enkelte tilfælde sammensættes helt individuelle tilbud, som er skræddersyet efter den enkelte borgers særlige behov. I nogle tilfælde kan det være tilbud, der oprettes uden særlig tilknytning til et eksisterende tilbud (sommerhusløsninger), mens det i andre tilfælde kan være projektpladser indenfor de fysiske rammer af et eksisterende tilbud.

En projekttakst beregnes ud fra de direkte udgifter i den aftalte ydelsespakke. I takstberegningen indregnes der ikke bidrag til udvikling, administration, tilsyn mv., idet disse omkostninger må forudsættes allerede at være dækket af takstbidrag på de øvrige takster. Derimod kan der i visse tilfælde være brug for at medtage bidrag til tjenestemandspension og til afskrivning og forrentning af bygninger, hvis disse ikke allerede er finansieret af de øvrige takstindtægter.

Den årlige opgørelse af om der er over- eller underskud på taksterne skal også indeholde oplysninger om takstindtægter fra projekttakster.

5. Regulering for over- eller underskud

Efter lov om regionernes finansiering skal overskud eller underskud på de sociale tilbud eller tilbud om specialundervisning modregnes i taksterne 2 år efter. Området skal hvile i sig selv. Efter bekendtgørelse nr. 683 af 20. juni 2007 skal kommunernes tilbud indregne et over- eller underskud i taksterne for det enkelte tilbud eller typer af tilbud. Et over- eller underskud kan overføres i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens retningslinjer herfor. Dog skal et underskud senest indregnes i taksten 2 år efter det år, underskuddet vedrører.

Der er enighed om, at det enkelte tilbud bør sikres incitamenter til rationel driftsvaretagelse, hvorfor overskud eller underskud i det enkelte tilbud som udgangspunkt bør overføres til efterfølgende budgetår.

I forbindelse med de årlige styringsaftaler aftales en procentsats for overførsel af overskud eller underskud for de enkelte tilbud. Reguleringer af denne art indarbejdes i tillægsbevillinger, således at der ikke opstår regnskabsmæssige overskud eller underskud ved mindre forskydninger mellem budgetteret og faktisk forbrug mellem to regnskabsår.

Overskud og underskud, som ligger ud over den aftalte procentsats, udlignes på tværs af tilbuddene inden for følgende hovedmålgrupper:

- Specialundervisning/kommunikation
- Sociale tilbud til børn og unge med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne samt sociale eller adfærdsmæssige problemer samt sikrede institutioner
- Sociale tilbud til voksne med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne samt personer med særlige sociale problemer
- Sociale tilbud til personer med sindslidelse
- Forsorgshjem
- Kvindekrisecentret
- Misbrugere

Udligningsgrupper må kun omfatte tilbud der enten er inden for eller uden for rammeaftalen. Et tilbud inden for rammeaftalen og et udenfor må således aldrig være med i samme udligningsgruppe.

Hvis et tilbud skifter fra at være med i rammeaftalen til ikke at være med, eller omvendt er det takståret der er afgørende for om tilbuddet er med i eller udenfor rammeaftalen når over/underskud opgøres.

Eksempelvis, hvis et tilbud i 2013 var udenfor rammeaftale og i 2015 indenfor rammeaftale skal det udlignes med tilbud der i 2015 er indenfor rammeaftale når over/underskuddet for 2013 opgøres.

Er det ikke muligt, at udligne overskud og underskud, som ligger ud over den aftalte procentsats, på tværs af tilbuddene indenfor målgrupperne i egen organisation, skal der foretages en efterregulering af taksterne 2 år efter. Efterreguleringen slår således igennem for de personer, som måtte være indskrevet i tilbuddet 2 år efter forekomsten af selve over- eller underskuddet.

Den del af et over- eller underskud, som ikke indregnes i taksten 2 år efter (fordi det er mindre end 5 %), skal i stedet indgå i opgørelsen af over- og underskud i det følgende drifts år. Driftsherren kan dog vælge at udligne et over- eller underskud allerede i det følgende år og dermed undgå reguleringer i taksten to år efter. For underskud udover 5 % kan dette ske ved at tilbuddene pålægges besparelser, så underskuddet udlignes af et tilsvarende overskud i det efterfølgende år. For overskud udover 5 % kan udligningen ske ved at driftsherren betaler en

del af takstindtægten tilbage til betalingskommunen (opgjort pr. CPR-nr.) og derved umiddelbart reducerer overskuddet. Dette er ikke gældende for pladser der er objektivt finansierede.

Takstgruppen har udarbejdet en vejledning med nærmere retningslinjer for efterregulering af over- eller underskud. Vejledningen findes på socialportalen www.socialportalen.viborg.dk.

6. Ændring af taksterne i løbet af et regnskabsår

For at sikre budgetsikkerhed må taksterne som hovedregel ikke ændres i løbet af regnskabsåret. Taksterne kan undtagelsesvist ændres i indeværende regnskabsår, i følgende situationer:

1. Lovændringer
2. Ændringer for at overholde Rammeaftalen
3. Påtegning i forbindelse med revisionsgodkendelse af takster
4. Afgørelser fra Ministeriet eller Ankestyrelsen
5. Ny-oprettelse eller omlægning af tilbud
6. Overdragelse af tilbud til anden driftsherre
7. Ændringer på grund af regnefejl eller forglemmelser på mere end 50%
8. Ændringer godkendt af DASSOS

Ovenstående opstilling over hvornår driftsherren kan ændre taksterne i indeværende regnskabsår er udtømmende. Dette betyder f.eks. at der ikke kan ske takstændringer ved ændring i personalefordelingen mellem tjenestemænd og overenskomstansatte, tillægsbevillinger, tilbuddets pladsnormering, budgetomplaceringer eller tilsvarende forandringer, medmindre ændringen er godkendt af DASSOS, jf. pkt. 8.

I tilfælde hvor taksten ikke kan ændres vil det i stedet komme til udtryk i over-/underskuddet for tilbuddet, jf. styringsaftalens afsnit 4.3.

Driftsherren opfordres altid til at orientere DASSOS så tidligt som muligt, om væsentlige ændringer af takster.

De enkelte punkter er uddybet nedenfor.

Ad 1. Lovændringer

Driftsherren kan ændre taksten i indeværende regnskabsår, såfremt der er lovændringer, der medfører ændringer i det forventede udgiftsniveau for tilbuddet. Dette kan f.eks. være et tilbud der overgår fra SEL §108 til SEL §85 i ABL §105, eller folkeskolereformen, der medfører udgiftsændringer på specialskole/SFO området. Dette gælder også lovændringer vedtaget før årets begyndelse.

Ad 2. Ændringer for at overholde Rammeaftalen

Driftsherren kan ændre taksten, såfremt det er nødvendigt for, at kunne overholde Rammeaftalen. Dette kan f.eks. være for at overholde den vedtagne takstudvikling.

Ad 3. Påtegning i forbindelse med revisionsgodkendelse af takster

I tilfælde hvor revisionen skal påtegne regnskabet, og hvor revisionen ikke kan godkende taksterne, kan driftsherren ændre taksterne.

Ad 4. Afgørelser fra Ministeriet eller Ankestyrelsen

I tilfælde hvor Ministeriet eller Ankestyrelsen, træffer afgørelse i en konkret sag, som nødvendiggør en korrektion af taksten, eller en korrektion af forudsætningerne for takstberegningen, foretager driftsherren den nødvendige korrektion.

Ad 5. Ny-oprettelse eller omlægning af tilbud

Ved oprettelsen af nye tilbud, eller omlægning af tilbud til en anden brugertype/målgruppe, meddeler driftsherren snarest muligt taksten.

Ad 6. Overdragelse af tilbud til anden driftsherre

Ved overdragelse af et tilbud til en anden driftsherre, meddeler den nye driftsherre snarest muligt de nye takster. F.eks. kan ændringer i afskrivninger udløse sådanne takstændringer.

Ad 7. Ændringer på grund af regnefejl eller forglemmelser på mere end 50%

Takstændringer på grund af fejl, kan kun ske hvis ændringen (i stigende eller faldende retning) udgør mindst 50% af den oprindelige takst, og hvis ændringen samtidig er på minimum 200 kr. F.eks. kan en indberettet takst på 1.000 kr. kun ændres, hvis den korrekte takst skulle have været under 500 kr. eller over 1.500 kr.

Ad 8. Ændringer godkendt af DASSOS

DASSOS har bemyndigelsen til at godkende de takstændringer, som DASSOS finder hensigtsmæssige. Dette kan f.eks. være ændringer i pris- og lønskøn fra KL, ændringer i tilbuddets pladsnormering og ændringer i tilbuddets budget.

Styringsaftale 2015

Bilag 3

**Anvendelse af abonnementsordninger som betalingsmodel
mellem myndigheder på social- og specialundervisningsområdet**

1. Indledning

På en række opgaveområder som specialrådgivning, kommunikation, hjælpemidler samt ambulat behandling af misbrugere er det ikke muligt at opgøre budget og forbrug i antal pladser og fastsatte takster som vist i bilag 1.

På disse områder er der typisk tale om mange forskellige typer af ydelser hvor omfanget af indsatsen varierer betydeligt fra sag til sag. Derfor er det ikke muligt at fastsætte afregningsprincipper ved køb og salg af disse ydelser.

Med rammeaftalen er det derfor aftalt, at ydelserne på nogle områder afregnes, som abonnementsordninger, hvor timeprisen typisk er lavere end hvis den samme ydelse leveres som enkelttydelser. Formålet er at fastholde en rimelig kapacitet, der skal være med til at sikre et højt fagligt niveau og en rationel drift under hensyntagen til den enkelte kommunes forsyningssikkerhed og økonomi.

Abonnementsaftaler indgås skriftligt mellem udbyder (Region Midtjylland eller en kommune) og den enkelte kommune.

Abonnementsaftalerne indgås normalt for et år af gangen. Der kan evt. indgås aftaler om en kortere periode under forudsætning af, at den indgåede aftale ikke påvirker pris og tilbud for øvrige kommuner.

Indgåelse af abonnementsaftaler følger tidsplanen for rammeaftalen. Det betyder, at abonnementsaftaler for det kommende år indgås inden medio oktober. Aftaler for 2015, hvor der ikke er ændringer i timerammerne i forhold til den indgåede aftale for 2014 kan forlænges inden udgangen af 2014. Hvis kommunerne ønsker at indgå aftaler udenfor den tidsplan, der er fastlagt for rammeaftalen indgås den konkrete abonnementsaftale, så den er udgiftsneutral for øvrige kommuner.

I tilfælde af, at kommunerne under et i 2015 køber væsentligt mindre i abonnement end i 2014 kan det efterfølgende blive nødvendigt at foretage en justering af timepriserne.

2. Kommunikations- og hjælpemiddelområdet

Herning Kommune

Herning Kommune driver Center for Kommunikation, som er en specialundervisnings- og rådgivningsinstitution på kommunikationsområdet med fem fag afdelinger og et sekretariat.

Fagafdelingerne er: Taleafdelingen, Høreafdelingen, Synsafdelingen, Handicapteknologiafdelingen og Hjerneskeraderådgivningen.

Ud over undervisningsopgaver varetages udrednings- og vejledningsopgaver i forhold til både kommunikationsundervisning og -hjælpemidler.

Center for Kommunikation i Herning tilbyder abonnementsordning, hvor der købes en vis kapacitet, der efterfølgende er trækingsret på i løbet af aftaleperioden. Herudover sælger Center for Kommunikation i Herning enkelttydelser efter enten et ydelseskatalog med over 200 faste ydelser (jf. bilag 1), eller efter timeafregning, hvor opgaven defineres i samarbejde med bestilleren.

Tilknyttet Center for Kommunikation er endvidere Herning Kommunes hjerneskadekoordinator samt en projektmedarbejder, som arbejder med kognitive hjælpemidler.

Herning Kommune tilbyder desuden specialrådgivning til andre kommuner på blandt andet bil, hjælpemiddel og boligområdet.

Århus Kommune

Århus Kommune driver Center for Syn og Hjælpemidler i Århus, som er en specialundervisnings- og rådgivningsinstitution indenfor syn, hjælpemidler, kommunikation, boligindretning og mobilitet.

Center for Syn og Hjælpemidler, Århus (CSH), tilbyder abonnementsaftaler til alle interesserede kommuner. Den enkelte abonnementskommune kan efter aftale med CSH frit vælge mellem ydelserne og hvis kommunen har et mindre forbrug i abonnementet, vil CSH være behjælpelig med at afsætte timer til de kommuner, der kunne have interesse heri.

Center for Syn og Hjælpemidler er VISO-leverandør indenfor syn-, hjælpemidler og mobilitet.

Region Midtjylland

Region Midtjylland driver Institut for Kommunikation og Handicap.

Ydelserne i disse tilbud afregnes i form af abonnement.

Udover de ydelser der indgår i det årlige abonnement, kan kommunen altid tilkøbe supplerende ydelser, hvis det viser sig, at kommunens behov er større end det antal timer abonnementet indeholder, eller hvis kommunen ønsker at købe andre ydelser end dem, som er indeholdt i abonnementet. Tilkøb af ydelser udover abonnement eller udelukkende som enkelttydelser sker til en højere timepris.

Indgåelse af abonnement for det kommende år foregår i en dialog med kommunerne om, hvilket niveau abonnementet skal indgås på, og hvad abonnementet konkret skal indeholde. Indgår kommunen en aftale, der svarer til det forbrugsniveau, der har været i det indeværende år tilpasset til en evt. ændring i befolkningssammensætningen, vil evt. ydelser, der bliver behov for at købe udover abonnementet blive afregnet til abonnementspris.

I forbindelse med en evt. aftale mellem kommunerne og Region Midtjylland om levering af tilbud på kommunikationsområdet er det aftalt med kommunerne hvilke ydelser, der kræver visitation hos kommunen, og hvilke der ikke kræver visitation.

Såfremt der ikke kræves visitation, betyder det, at borgeren selv frit kan henvende sig til en institution og modtage ydelsen.

3. Specialrådgivning

Region Midtjylland og kommuner udbyder i overensstemmelse med rammeaftalen specialiserede rådgivningsydelser til kommunerne.

Målgruppen for specialrådgivningen er børn og unge med betydelig og varig nedsat funktions-ejne. I forhold til denne målgruppe tilbydes undersøgelse, rådgivning og behandling.

En anden målgruppe for specialrådgivningen er børn og unge med svære psykiske problemer/psykologiske lidelser herunder børn og unge, der har været udsat for seksuelle overgreb,

børn og unge med angst og tvang, børn og unge i svære udviklingskriser og børn og unge med personlighedsforstyrrelser.

Ydelserne i ovennævnte tilbud afregnes som abonnement.

Hver kommune kan indenfor abonnementet aftale med leverandøren, hvilke ydelser de ønsker at modtage. Kommunerne kan frit vælge mellem ydelserne indenfor ydelseskataloget.

Udover de ydelser der indgår i det årlige abonnement, kan kommunen altid tilkøbe supplerende ydelser, hvis det viser sig at kommunens behov er større end det antal timer abonnementet indeholder, eller hvis kommunen ønsker at købe andre ydelser end dem, som er indeholdt i abonnementet. Tilkøb af ydelser udover abonnement eller udelukkende som enkelttydelser sker til en højere timepris.

Indgåelse af abonnement for det kommende år foregår i en dialog med kommunerne om, hvilket niveau abonnementet skal indgås på, og hvad abonnementet konkret skal indeholde. Indgår kommunen en aftale, der svarer til det forbrugsniveau, der har været i det indeværende år tilpasset til en evt. ændring i befolkningssammensætningen, vil evt. ydelser, der bliver behov for at købe udover abonnementet blive afregnet til abonnementspris.

4. Misbrugsbehandling

Ydelserne til behandling af stofmisbrugere består typisk af ambulant behandling, dagbehandling eller døgnbehandling. Afregning af dag- og døgnbehandling er typisk tilrettelagt, som et antal dage eller døgn, hvor brugeren behandles, som afregnes til en fast takst. Det volder ikke større problemer at fastholde denne afregningsform.

Derimod er der visse vanskeligheder med tilrettelæggelsen af afregningen for ambulante ydelser. Ressourceforbruget for den enkelte ydelse kan variere betydeligt.

Der er forskellig praksis for beregningen af takster og afregningen heraf. I nogle tilbud er der fastsat en takst pr. ambulant behandling, mens der i andre tilbud er mange forskellige takster. Førstnævnte metode er enkel og lettere at sammenligne, men sikrer ikke sammenhængen mellem ressourceforbruget og betalingen. Den anden metode virker modsat.

De to metoder kan have hver sin fordel, men det vanskeliggør sammenligneligheden mellem tilbud, og det gør det vanskeligt for betalingskommuner, at skønne over forbruget.